

מניין?

אחר העובד.

אמר ליה רב הונא: מכאן אנו למדים לה, מדכתיב "לרצונכם תזבחהו" — לדעתכם זבחו, 4 ולא כאשר אתם מתעסקים בדבר אחר. ושנה עליו הכתוב לעכב.

שינונו במשנה: שאין המחשבה הולכת אלא

ומבארת הגמרא: מתניתין, משנתנו היא דלא כי האי תנא

דתניא: אמר רבי אלעזר ברבי יוסי: שמעתי 5 שהבעלים 6 מפגלין את עבודת הכהן, כשהכהן עובד בשתיקה, והם מחשבים

בכמצוות לדברי כולם לא יצא, מכל מקום בקדשים אין בזה חסרון כלל.

4. יש לעיין לדעת הר"י דאורליינ"ש שהביאו התוס' [לעיל יד ב ד"ה הג"ה] דשחיטה לאו עבודה היא, מצד שאינה נעשית אלא כדי להתיר הבשר באכילה וכמו שצריך שחיטה בחולין, עיי"ש, ולכאורה הרי כאן מבואר שישנם דינים שונים בעצם פעולת השחיטה בקדשים.

5. הקרן אורה מסתפק האם כשהבעלים יחשבו שלא לשמה יעבור הכהן באיסור של מפגל בקדשים או שהבעלים יעברו על זה.

ולכאורה יסוד הספק הוא האם דין שלא לשמה הוא רק פסול מחשבה אבל עבודות הקרבן נעשין לשמן, ואם כן ודאי שהבעלים עוברים באיסור זה, או שעצם עשית עבודות הקרבן נעשין לשם דבר אחר על ידי מחשבת שלא לשמה, ואם כן יתכן שהכהן עובר בזה.

6. בספר גבורות שמונים למהר"י ענגל הביא את הקושיא המפורסמת שלדברי ר"א ברבי יוסי כל סוטה תוכל לפגל במנחתה ואז המים לא יבדקוה, [ועל קושיא זו תירץ פ' תירוצים].

ובתירוץ י"ח כתב שהבעלים מפגלין רק כשהכהן עבד בסתם, אבל אם הכהן חשב בפירוש כדין, אין הבעלים יכולים לפסול, ועוד כתב [בתירוץ ד] שדוקא בקדשים קלים שהבעלים יש להם אכילה בקרבן שייך שהם

בזה סתמא לשמה, שהרי לא ידע שהוא קרבן כלל, ואם כן מהפסוק הראשון נלמד שהוא מעכב ומתעסק פסול, שהרי שנה עליו הכתוב.

ובאמת שמכאן הוכיחו המנחת ברוך [שם] ועוד אחרונים את היסוד הנ"ל, שבדין לשמה לא נאמר כלל שהכהן צריך לחשוב לשמה, אלא נאמר על דרך השלילה, כלומר שלא יחשוב שלא לשמה, ומשום כך במתעסק אין בו שום חסרון מצד שלא לשמה.

אולם הטהרת הקדש [כאן] נוקט בפשיטות שיש מן התורה דין לכתחילה לחשוב לשמה, ודין סתמא לשמה הוא רק בדיעבד, ומשום כך הוקשה לו הקושיא הנ"ל, ותירץ שכל הדין שלכתחילה צריך לחשוב לשמה, זה רק כשהוא יודע שזה קרבן, ומשום כך אם אינו מחשב לשמה הרי יש בזה איזה משמעות של עקירה על הלשמה, אבל כשהוא היה סבור שזה חולין, אם כן אין בזה שום משמעות של עקירה ממה שלא חישב לשמה והרי הוא כשר לכתחילה.

ואולם עדיין יקשה כקושית השפת אמת ובאופן אחר, שהרי הובא בהערות לעיל מהאחיעזר, שגם בלא הלימוד שמתעסק פסול היינו יודעים שהקרבת לא עלה לחובתו, וכמו בכל המצוות שמתעסק לא יצא, ואם כן מהפסוק הראשון כבר נלמד שמתעסק פסול שהרי שנה עליו לעכב.

ועל כרחק נצטרך לומר כמו שכתב האחיעזר [שם] בתירוץ הראשון שבקדשים לא נאמר כלל הדין של מצוות צריכות כונה, ואפילו במתעסק